

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyed. szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felélős szerkesztő: Dobay János.
 Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
 Kiadóhivatal: K. Vászárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Magyarország királya

I. Ferencz József, Magyarország dicsőségesen uralkodó nagy királya b. Bánffy Dezső miniszterelnökhöz intézett legmagasabb kéziratban azon nagylelkű elhatározását tudatja, hogy Magyarország nagy historiai alakjainak a főváros területén tíz emlékszobrot akar felállíttatni és a költségeket az udvartartás költségeiből fedezni.

Villámgyorsan terjedt el szombaton déli órákban a fővárosban ez az örömhír és a ki hallotta, megtudta, a budapesti lapok tömegesen megjelenő külön kiadásait olvasta, — önkénytelen kérdezte a hozzá legközelebb állóktól, vajjon csakugyan igaz e hír, avagy egy csodaszép álom veszi körül az emberek érzékeit? Általános izgatottság uralkodik ma a fővárosban és az egész országban mindenütt, hova e felderítési elhatározás híre eljut. Mindenki a trón zsámolyához siet, hogy jól és még egyszer hallja, hogy valóban igaz-e, amittől minden magyar szív rezgésbe jő és vajjon ez az ébredés az álomkóros alvásból valóban a magyar nemzeti eszmét illeti-e?

Való. Magyarország királya, a német császár előszóval mondott szövege után az érzébe öntött tényről szólaltatja meg. Vilmos császár a nagy dicséretet Magyarországra a magyar királylyal egyetértésben mondotta. A magas szövetséges a magyar nemzetre mondott panegyricus-t előbb írásban bemutatta az ő atyai barátjának s

miután I. Ferencz József helyesnek találta a német császár tőszóját, elmondta azt Vilmos. Ez nemzetközi udvariasság és gyengédség kieserése volt. Magyarországnak királyának beleegyezése nélkül a német császár tőszója nem lett volna elmondva.

A nélkül, hogy Vilmos császár nagy dicsőségéből és a halálából, mely őt megilleti, csak a legesekélyebbet is le akarók alkudni, mégis kellett, hogy e körülményre emlékeztessünk, — írja a „Pester Correspondenz“, — mert az királyunk nagy szeretetéről beszél nekünk. Királyunk kitarja karjait az ő hűséges magyar nemzetének, hogy nagy lelkének egész szeretetével magához ölelje és egy megszentelt csókot nyomjon a magyar Genius homlokára.

Nem álom ez, de teljes igazság, örvendetes való. A király meghajtja fejét e nemzet nagysága előtt és áldoz történelme nemtőjének az egész nemzet jelenlétében. A magyar államiság, önállóság és függetlenség elismerése lőn ma megpecsételve e tény által. A monarchia sulypontjának áthelyezése Bécsből Budapestre lett ma tény. A bensőséges csatlakozás király és nemzet közt, a nemzet hűsége, odaadása és lelkesedése király iránt megmérhetetlen, istenien megtisztult és mindeneket felölelő. Ferencz József meghajolt e nagy nemzet Geniusa előtt és fedetlen fővel áll történelmi nagyságai előtt. Nem császár-király, nem a Habsburgházból való ivadéka, hanem mint az Árpádok

törzséből való magyar király, igazságos Mátyás ivadéka, vérünkéből való vér érez velünk Ferencz József és nyújtotta Magyarországnak a dicsőség pálmáját, Boldog ő, hogy ezt az országot és nemzetet szereti, a mint ez ország és nemzet viszonzszereti és isteniti őt.

A legnagyobb lelkesedés és legnagyobb nemzeti öröm e pillanatában hallgat minden politika, a pártharcz elnémul és a szellemi szem előtt nem marad más látható, mint Magyarország nagy királyának átszellemült alakja, a ki első és leglekiismeretesebb tanácsosának, báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek átnyújtja a legmagasabb kéziratot. Az örök és végtelen hálához, mely a királyt illeti, csatlakozik az egész nemzet elismerése a miniszterelnök iránt, a ki ma oly szívesen, hogy a nemzet lábai elé tehet egy oly vivmányt, melyről csak nagy titokban mert álmodni. Bánffy miniszterelnök az ország nemzeti követelményeit ma teljes mértékben teljesítette. A nemzeti aspirációk, melyek a politikai pártok dulakodásaiban kicsiségekké és jelentetlenségekké forgácsolódtak szét, ma a földolagban, a mit felöleltek, mindenben beteljesedtek. Maga a király állt a nemzeti aspirációkat forrón óhajtott Magyarországra élére. A király maga bizonyította be, hogy igazi magyar és igazi nemzeti magyar király.

A lelkesedés hullámai, melyek a császár-tőszót elhangzása óta nem csillapultak le, magasra csapdosnak ma. A királyok

TÁRGZA.

A koldus asszony.

Ha elmentek ti fővárosiak, vagy ha feljöttök a fővárosba ti vidékiek, s elmentek a lipótvárosi Szt-István bazilika mellett, ott találtok a koldusok között egy beteg, korhadt, öreg koldus asszonyt, szeméből a könnyek egyre potyognak. Akár adtok, akár nem adtok neki alimizsnát, vigasztaljátok meg szegényt egy jó szóval s mondjátok neki a Miatyánknak, melyet ő egyre mormol, egy-egy mondatát.

A legszebb leány volt a hetvenes években a fővárosban Kőrmöczy Adél. Kettőn küzdöttek kezéért, két jó barát, Horvát Géza és Maróthy Pista. Egyiknek sem volt senkije. Egyik sem szeretett senkit, csak azt a szép leányt, de ez után mindketten egyformán bolondultak. Adél nem tudott választani. Kedvelte azt is, amazt is, de ha kérdésekkel ostromolták, hogy melyikük tetszik mégis jobban, hallgatás volt a válasz.

Egyszer azután borzasztó gyilkosság hozta lázba a főváros lakosságát. A dús gazdag Maróthy meggyilkolva találták hálósobájában. Öltözé-asztalkáján vérről volt írva e pár sor:

Minden vagyonom Horvát Gézát illesse.

Kutattak a gyilkos után, hasztalan. Gondoltak öngyilkosságra, de ez ki volt zárva. Egy ellensége szurta agyon, s mikor már halva hitte, ott hagyta s akkor az áldozat odavánszorgott, hogy vérével megírja végrendeletét s rokon hiányában legjobb barátjára essék az óriási vagyon.

A halál ellen nincs orvosság. Nem lehetett feltámasztani Maróthy Pistát s így egyedül csak Horvát volt kedves Adél előtt.

Barátja halála után hat hétre megkérte a kezét s Adél nem habozott, odaadta a meggyilkolt örökösének.

A rendőrség pedig már lemondott a reményről, hogy kézre kerítse a gyilkost.

A nászéjszakát követő reggel halva, halántékát keresztül löve találták Horvátot. Kezében pisztolyt szorongatott, mely kétségtelenül bizonyítja, hogy a fiatal férj öngyilkos lett. Ezt állították az orvosok s a vizsgálat is ezt derítette ki.

Horvát Géza a Maróthytól örökölt pompás palotába vitte az esküvő s lakoma után szép feleségét. Alig értek haza, hirtelen beborult, felhő felhőre gyülekezett s villám villámot ért. Dörgött az ég, majd zuhogott az eső, istenitélet napja volt. Legalább úgy érezte Horvát Géza, a gyilkos.

A kis szalonba mentek s annak faláról bána-

tos, ijesztő arccal nézett a fiatal párra Maróthy Pista képe.

Horvát közelebb húzódott nejéhez, majd mint-ha bitorolná őt, hirtelen felugrott. Azután mintha lidércnyomástól szabadulni akarna, de azért gyáván a félelemtől, odaszólt nejéhez:

— Takarja el azt a képet.

Kőrmöczy Adél megdöbben.

— Mi baja van az Istenért?

Hörögve mondá Géza:

— Félek tőle.

— Az Istenért, ön beteg, önnek láza van; küldjek orvosért.

— Nem, ne küldjön ide tanukat.

Kőrmöczy Adél megrettenve ugrott fel helyéről. Egy bizonyos gondolat szállta meg. Nem, nem, az lehetetlen! De mégis, meg akar bizonyosodni.

Kirohant a szobából. Horvát utána ment, félt magára maradni azzal az arccal.

— Neje csakhamar egy tőrrel tért vissza.

— Ismeri ezt a tört?

— Igen. Az enyém.

— Az öné? — kérdé Adél. Hisz Maróthy mellette találták.

— Nem, nem az enyém!

— De a magáé, s így maga ölte meg azt az embert.

legnagyobb boldogsága az, ha népeiket boldogan látják és I. Ferenc József ma felette boldog, mert nagylelkű hazafias tette által tuláradó boldogságot csepegtetett minden magyar szívébe. Gunyhóban és palotában, szegény és gazdag boldog öleléssel üdvözlö ma egymást és szívdagasztó lelkesedésén ezzel az egyetlen felkiáltással könnyit:

Éljen a király!

Királylátogatások Budapesten.

Franciaországnak és Oroszországnak a legcsekélyebb oka sincs rá, hogy megütközéssel tekintsenek vissza a budapesti császár napokra, de még kevesebb okuk van a francziáknak, hogy kancsal szemekkel nézzék Károly román király budapesti látogatását. Mert, ami európai jelentőségű politikai mozzanat a két uralkodó felköszöntőjében van, annak semmiesetre sem lehet az európai koncertre nézve az a fontosságra, mely Faure elnök és a császár felköszöntőjében van. Itt a régi hármasszövetséget proklamálták és Európa tudomására adták, amit amugyis tud az egész világ, hogy ez a szövetség feltétlenül és tántoríthatatlanul a békéhez ragaszkodik és a béke kezessége. Ott azonban egy új szövetséget proklamáltak, mely csak azért nem okozott Európának nyujtatlanságot, mert mindjárt születésénél mint békeszövetséget proklamálták.

Ami a német császár tőszájában Magyarországra nézve kiváló érdeklődéssel bír, az nem vonatkozik az európai politikai helyzetre és annak az európai koncertre nézve semmi fontossága sincs. A hármasszövetség politikai iránya e császártőszáj folyton egy hajszálnyira sem tért el irányától, mert azért, hogy Magyarországot a szövetséghez hűvé tegye, nem volt szükség e felköszöntőre. A lelkesedés fontosságának tisztán lokális jellege van és alapos czáfolata az mindama panaszoknak, melyeket egy rövidlátó ellenzék részéről emeltek Magyarország megrövidített és eltakart államisága miatt. Ez a beszéd a magyar állameszme diadalát jelenti, melyért a monarchia osztrák országai irigyelnek is bennünket, de amely a külföldet semmiképpen sem érinti.

A császárlátogatás után most egy nagy fontossággal bíró királylátogatás következik. Károly román király már ismételt meg látogatott Ferenc Józsefet s mostani látogatása sem jelent egyebet, mint egy látogatás viszonzását, mely Románia viszonyában a hármasszövetséghez mit sem változtat s nem is szándékozik változtatni. Az európai koncertnek tudomása van ama benső viszonyról, melyben Károly király a hármasszövetséggel áll és a felindu-

lásnak alkalmasint nyomát sem fogja mutatni, midőn Károly román király Ferenc József császár és király látogatását viszonzozza.

Hanem abban van látogatás fontossága, hogy az Budapesten, Magyarország fővárosában megy végbe. A látogatás Magyarország királyának szól a magyar székvárosban és Magyarország államiságának és a monarchia szerkezetében egyenjogúságának további elismerését rejti magában.

Ismert dolog, hogy Erdélyben számos román lakik. Az erdélyi és romániai oláhok közt folyó igazgatások, melyek majdnem kizárólag Magyarország államisága és fensőbbje ellen irányulnak, szintén ismeretese lehetnek egész Európában, mert az agitációra szánt alapokból pénzeszközökkel bőven ellátott igazgatók mindenütt keresnek és találnak alkalmat, hogy gyűlölködő czéljaiknak szolgálhassanak és Magyarországot az egész művelt Európa előtt megrágalmazzák, a román nemzetiség erőszakos elnyomásával vádolják. Azok is ők voltak, akik egy memorandummal Bécsbe mentek, hogy ott panaszolják be Magyarországot.

Ime, most a tulajdon királyok, Románia uralkodója mutatja meg nekik az utat, melyen haladniok kellett volna és megmutatja nekik a helyet, ahol panaszaiikkal megjelenniök kellett volna. Az erdélyi románok a magyar állam polgárai és a magyar király alattvalói. Ez Károly király látogatásának a budai várpalotában a jelentősége.

Hogy ez a látogatás Magyarország és Románia közt lényegesen barátságosabb viszonyt is szándékozik előidézni, az oly dolog, amelynek csak lokális fontossága van, mert Románia barátságos viszonya a hármasszövetséghez teljesen független ama speciális viszonytól.

A legújabb látogatásoknak tehát a budai királyi várakban nagy politikai fontosságok van, de ez csak lokális természetű és kielégíti, felemeli és lelkesíti az egész magyar nemzetet. A külföld ítélő- és véleményét itt nem szabad döntőnek venni.

Irodalom.

— Vettük a Szalay-Baróti irta „Magyar Nemzet Története” 69. füzetét. Ez a Habsburg házbeli királyaink egyik legrokonszenvesebb s népétől annyira szerettett uralkodójának Mária Teréziának trónraléptétől az osztrák örökösödési háború utolsó kitöréséig adja elő az eseményeket, melyeknek folyamán a „Vitam et Sanguinem hatalmas” elhangzásával, Magyarország a Habsburg dinasztíának megmentője lőn. Az illusztrációk bősége azokon kívül műmelléklet gyanánt Hadik András gr. tábornokot lőháton hozza. A többi képek ezek: Fleury bibornok, Pálffy János nádor, Mária Terézia a pozsonyi koronázási dombon, Mária Terézia koronázásának emlékére vert érem. A „Vitam et Sanguinem” jelenetnek egykoru allegorikus ábrázolása. Ferenc lotharingiai herceg, Mária Terézia férje, József főherceg gyermekkorú arczképe. Grassalkovich Antal, VII. Károly császár, Khevenhüller Lajos András gróf, Károly lotharingi herceg, Halász Péter, a pestmegyei nemesi fölkelők ezredese, Hadnagy a gyulai ezredből, XV. Lajos francia király.

— Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története ez nagy illusztrált műből most jelent meg a 89. füzet, melyben a szerző, Gracza György a szabadságharc történetének leírását bevégezvén, a kivégzésekre tér át. Ebben a füzetben az okt. 6-ika előtti vértanúk szomorú sorsát beszéli el a nála megszokott érdekességgel. A nagy munka, mint látjuk, teljesen kész, csak az utolsó epizódok elbeszélése van hátra. A füzet képei ezek: Honvéd foglyok szállítása, Haynau tintatartója, melyből a halálos ítéletet megerősítette, Az aradi vértanúk börtöne, Gr. Bathány Lajos kivégzése 1849. okt. 6. án, Bathány holttestének átszállítása a Ferenczrendiek sírboltjába.

— Az újságolvasás fő-saisonja köszönt be a hosszabbodó estékkel. Hol van az a valamennyire is művelt ember, a ki a telet át tudná élni (vagyis inkább aludni) újság nélkül?! Leginkább kielégíti ma az olvasóközönség igényeit a Pesti Hirlap, mert a ma megjelenő napilapok közt tényleg leggazdagabb tartalmu s csupa elsőrangú írók a munkatársai. Nincs ma oly lap, mely Jókai Mór és Mik-

száth Kálmán rendes munkatársai közé sorozhatná s mellettük a politikai és szépirodalmi írók egész gárdáját foglalkoztatná. Nincs ma oly lap, mely előfizetőit annyi rendkívüli kedvezményben részesítené; ilyenek: havonkénti jegyzéknapló minden előfizetőnek; teljes nagy képes naptár karácsonyi ajándékul; valamint a Párisi Divat című, gyönyörűen illusztrált heti divatlap kedvezményes előfizetése. Szóval a Pesti Hirlapot ajánlhatjuk legmelegebben t. olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 3 forint 50 kr. (egy hóra 1.20), a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámokat is lehet kérni a kiadóhivatalban (Budapest, V. Váci-körút 78.), hova az előfizetési díjak is küldendők.

Ujdonságok.

— Milyen időnk lesz? A budapesti meteorologia intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban szeles, hűvös, helyenként csapadékos idő várható.

— Kitüntetés. A német császár budapesti látogatása alkalmával tudvalevőleg számos előkelő rendjelet adományozott a közelet kitünőségeinek. Ezek között a széklőség egyik lelkes barátjának, Thuróczy Adolf min. tanácsos fővámigazgatónak a vörös sasrend második osztályát adományozta.

— Adomány. A közdi-szentléleki tűzkárosultak javára Piblinger Gyuláné urnő kiadóhivatalunkhoz 2 frtot küldött be, mely nemessziviségeért fogadja a derék urnő köszönetünket. Az összeget rendeltetési helyére fogjuk szolgáltatni.

— Eljegyzés. Kilyéni dr. Székely György nagybirtokos, az illyefalvi választókerület országgyűlési képviselője f. hó 25-én jegyezte el hatálykai Potsa József valóságos belső titkos tanácsos főispán bájos szép leányát, Erzsikét. A kitűnő széklői főispánnak és magasrangú családjának örömeiben őszinte szívvel osztozik a vármegye lakossága s kíván áldást és boldogságot velünk együtt a főúri család tisztelőinek nagy serege.

— Tűz. Papolezon folyó hó 25-én esti fél 6 órakor a harangoknak tűzvész jelző kongása riasztotta fel a lakosságot. Egyelőre úgy tűnt fel, hogy a falu alsó felében valamelyik épület ég, azonban csakhamar meg lehetett győződni, hogy a tűz a falun kívül van a szántóföldeken. Thamó András nyugalmazott állatorvosnak egy buza és egy rozs asztaga volt lángba borulva. A tűzoltóság is rögtön ott termett, élén Imreh Mózes főparancsnok és Szász János alparancsnokkal, kik a kellő intézkedést, parancsot kiadva, a tűzoltók hozzáfogtak az oltáshoz. Nagyon derekasan viselték magukat a lelkes tűzoltók, de noha tíz szekér kádakban hordotta a vizet, minden igyekezetük mellett nagyon kevés gabonát menthettek meg. Az asztagok biztosítva voltak az első magyar általános biztosító társulatnál.

— Kazánrobbanás. Botfalun a czukorgyárban pénteken d. e. kazánrobbanás történt, a minnek következtében a gépház egy része összeomlott, három halottat és több sebesültet temetvén maga alá. A szerencsétlenség után azonnal a mentési munkálathoz láttak. A romok alá temetetteket kiásták, a tüzet eloltották, a gőzt kieresztették, nehogy a többi kazánokkal is szerencsétlenség történjék. A vizsgálatot megindították.

— Nagy szerencsétlenség Kolozsvárról. Az Erdélyi pincegyesület Kolozsvárról épülő új borkraktára szombaton délután öt órakor beszakadt, maga alá temetve a szerencsétlen munkásokat, kik az épületben dolgoztak. Kilencz munkást, férfit és asszonyt huztak ki egymásután holtan, rettenetes összezúzva a romok alól. A sebesültek közül pedig hétnek súlyos az állapota. A rendőrség azonnal elzárta a szerencsétlenség helyét és megindította a vizsgálatot.

— Elmozdított tanár. Egyik mult számunkban irtuk meg, hogy az erdélyi katolikus státus tanácsa miért ítélte hivatalvesztésre Paál Géza brásói tanárt. A tanárral tegnap közölték a püspök végzését, mely így hangzik: Tisztelt uraságot azért, hogy első neje életében polgárilag egybekelt egy más nővel, a mely együttélést római katolikus egyházunk az első házassági kötelék bontó akadályá-

— Nem, nem igaz, kiáltá Horvát.
— Ez a kép azt mondja, hogy igen.
— Mit, ez a kép? . . . kiáltá örülten Géza, kiragadta a tört a nő kezéből, egy székre kapott s összevagdosta az elhalt arczképét.
— Most másodszor akarta megölni, szolt le-sújtóan Adél. Azután ismét kirohant a szobából, hogy egy fegyverrel térjen vissza.
— Itt van, menjen szobájába és teljesítse kötelességét.

Horvátot reggel halva találták. Maróthy képe-nek foszlányait pedig Adél magával vitte a nyomorba.

A nagy vagyont széjjel osztatta az özvegy a szegények között, odaadá nemes czélokra s azután ment dolgozni, kinlódni, végre eljutott a koldusbotra.

Ezért kérlek én titeket, hogy ha elmentek a a lipótvárosi bazilika kapuja előtt, adjatok alamizs-nátokon kívül egy jó szót a koldusasszonynak, s mondjatek el vele egy egész Miatyánkot vagy leg-alább belőle egy mondatot . . .

Lantos.

nak fennállása miatt római katolikus törvényes és érvényes házasságnak nem tekintheti, az érvényben levő tanári szabályzat 73. §-ának a) pontja értelmében a legsúlyosabb fegyelmi vétség, hitelvi sérelem miatt ezennel hivatalvesztésre ítélem és értesítem, hogy az egyházmegyei igazgatótanácsal egyetértőleg tanári székét megürültnek tekintjük. Károlyfehérvárott, 1897. szeptember 12-én. Májláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök. Ez az ítélet a törvény értelmében a megokolással együtt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz terjesztendő. — Mint brassói levelezőnk írja, Paál Géza elhatározott szándéka polgári jogait esetleg pör útján is követelni.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Mindazoknak, kik folyó hó 27-én felejtethetetlen jó fiunknak végső tisztességtételén résztvenni szívesek voltak, fogadják a leg-hálásabb köszönetünket; különösen a K.-Vásárhelyi Takarékpénztár tekt. igazgatóság felügyelő bizottsága és tisztikara, a kik legnagyobb szeretettel viseltettek iránta és az ev. ref. dalárda közreműködő kartársaim is. Szigeti Dániel és családja.

— **Budapest látványossága.** A Koronaherceg-utca 8. szám alatt létező Palais Royal gyémánt utánzást, ékszer és disztribúció üzletet, tulajdonosa Orlai Sándor, perzsa csász. és spanyol királyi udvari szállító oly nagyszabásúan és fényesen rendezte be, hogy most a főváros valódi látványosságát képezi. Melegen ajánljuk t. olvasóinak e hírneves czég megtekintését, mely kíváncsi árjegyzékét barmikor ingyen és bérmentve megküldi.

Rövid hírek.

Az utolsó milleniumi emlékoszlopot, a melyet a kis-várdai várban, Szabolcsmegyében állítottak fel, e hó 26-án leplezték le nagy ünnepség között. Az ünnepet fáklyásmenet s banket követte. — **Fiumében** az Ika nevű gőzös összeütközött az angol Thyriáival. Az Ika kettészakadt s néhány másodperc alatt elsüllyedt. Huszonhaton haltak a vízbe az utasok közül, ha csak a kiemelési munkálatok közben még nem akadnak hullára. Az összeütközés oka a kapitány kötelesség-mulasztásának következménye, kit ezért le is tartóztattak. — **Az 1900 ban** megnyitandó párisi világkiállítás nagy meglepetése a mareoráma lesz. Ugyanis a Szajna nagy hajót eresztenek, a honnan a publikum mozgó képekben látni fogja az egész világot. — **Humbert** francia tüzérezredes olyan ágyut talált fel, mely ha elsültek: nem durran s a puskapor nem vet benne lángot. Az ágyut már ki is próbálták s az eredmény kitűnő volt.

Közgazdaság.

Hogyan mozdíthatjuk elő buzatermésünk emelkedését?

Rövid idő választja el a gazdát attól, hogy tevékenysége újból más munkakörben érvényesüljön; sőt azt hisszük, mire e sorok napvilágot látnak, nem egy helyen izzad már verejtéke a gazda ekéje, sőt vetőgépe mellett is. Alkalmoszerűnek tartjuk ez okból egy oly kérdéssről közzétenni néhány szót, mely nemcsak magán, de közgazdasági szempontból is fontos.

A kérdés a buzatermés fokozásának mikéntje. Egy évtizednél több idő telt el azóta, hogy a buza ára ugyanott állott, mint ma. Régóta várták gazdáink a viszonyok megváltozását s a midőn reményük az ár emelkedés tekintetében megvalósult, úgy szólván mit sem nyertek vele, mert a holdankénti átlagtermés annyira redukálódott, hogy az árkülönbözet alig hozott valamit javunkra. S bár igaz ugyan, hogy a termés eredmény csökkenésében ez idén főleg a természet mostohasága játszott közre, az is tény, hogy ezt illetőleg nagy szerep jutott azon „nem bánom“-ságnak is, mely gazdáinkat a gazdasági üzletvitel részleteiben vezérli.

Sok helyen annyira el van már keseredve a gazda, hogy ugyszólván semmivel sem törődik. A gazdaságban megy minden dolog úgy, a hogy magától mohet. Pedig elég rosszul van ez így, mert elvégre is minden gazdának arra kell törekedni, hogy azon számtalan nehézséget, mely őt érheti, legalább

résben leküzdhesse vagy ellensúlyozhassa. Ha a gazda közönyösen veszi a sors csapásait, tétlenül nézi ama károkat, melyek őt nap-nap után érik, bizony igen könnyen a tönk szélére jut. Elég sajnos, hogy a legelemibb dolgokban ily magatartással találkozunk. Végyük például a gabona termelést. Nem elég, hogy évek hosszú során át a gabonának nem volt ára, az átlagos termésmennyiség is folyton csökkent. S mit tesz a gazda? Semmit.

Elvetteti újból a gabonát, annak fejlődésével, ápolásával mit sem törődik, de azért helyzetének javulását várja. Hogy ez be nem következhetik, — egészen természetes.

Azt hisszük, nem teljesítünk tehát czelátalan munkát akkor, midőn a buzatermelés mikéntjére nézve felsoroljuk azon tényezőket, melyek annak termés eredményére jótékony befolyást gyakorolhatnak.

Kezdjük a vetésforgón. Minő helyet adjunk a buzának a vetésforgóban? Vessük el ezt repoze, zabosbüköny, vagy már korán lekerülő takarmány után, mert e növények, a talajt jó termőerőben hagyják hátra. A ki buzát buza után vet, az jótermésre sohasem számíthat, mert talaját egyoldalulag használja ki. Nem kevésbé fontos a talaj előkészítése. Ha a buzának az előbb említett növények képezik előveteményét, figyelmünk oda irányuljon, hogy a tarló mihamarább föltörressék és pedig sekélyen, mert különben a talaj összetömődik s elnyomorodik. A sekély tarlótörést egy mély keverő szántás követi, mely alkalommal a kikelt gyomok áldozatul esnek s végül a vetést megelőzőleg egy középmély vetőszántást adunk. Ne takarékoskodjunk talajunk előkészítésénél az igával, mert megboszulja ez magát a rosz, elgyomosodott, silány termésben.

A trágyázás kérdése a legfontosabbak egyike. Az istállótrágyával való közvetlen trágyázás buja fejlődést idéz elő, a mit azannyira kellemetlen megdőlés követ. Kerülni kell tehát az istállótrágya alkalmazását, vagy ha már az egyáltalán lehetetlen, kössük azt egybe műtrágyázással, hogy ez által a tápanyagok adagolásában az egyensúly jobban helyre legyen állítva. A buza igen sok foszforsavat igényel, többet, a mint mennyit istállótrágyával használna nyújthatnánk. Ha a foszforsav szükségletét kizárólag istállótrágyával akarnánk fedezni, ezzel igen sok nitrogént is nyújtanánk; már pedig a nitrogénnek nagy mennyisége az, a mi a buja fejlődést s ezzel a megdőlést elősegíti. Nem marad tehát egyéb hátra, mint az, hogy a hiányzó foszforsavat tartalmazó trágyaanyagokkal pótoljuk. A foszfortrágyák közül különösen a szuperfoszfát használható sikerrel, a melyből kat. holdanként 150—200 kg.-ot szórunk el a vetőszántás előtt. A szuperfoszfáthoz azonban nem szabad meszet tartalmazó anyagot keverni, mert ez a foszforsav oldhatóságát csökkentené. Szuperfoszfát alkalmazásával a növény erőteljesebb fejlődését mozdítjuk elő s a buza úgy mennyiség, mint minőségileg sokkal jobb termést fog adni.

A termés eredményére a vetés véghezvitele s a vetőmag minősége is igen nagy befolyást gyakorol. Oly vidékekre, hol a csapadék kevés, legjobban ajánlható a tiszavidéki és bánási buza; ellenben a csapadékdús vidékeken ezeknél sokkal jobb termést ad a piros magú német buza.

Ha az elmondottakon kívül még a buzavetés ápolására is kellő súlyt helyezünk, úgy megtettük mindazon intézkedést, mely a termés jóságára előnyösen hat. Az ápolási munkák közül tél folyamán a bótörés jöhet figyelembe, akkor, ha a buzát vastag hólepel fedné. Ily esetben ökrök végig hajtásával a havat megtörvén, megakadályozhatjuk a vetés kipállását. Tavasszal nem eléggé ajánlható a buza fogasolása, mi által a megcserepedett talajt porhanyóbbá tevén, a buza fejlődését lényegesen előmozdítjuk. Ha a buza fejlődésében hátramaradt volna, ekkor fejtrágyaként chilisalétromot szórunk el 40—60 kg. mennyiségben egy kat. holdanként s lehetőleg oly időben, mikor esőre van kilátás.

Megdőlés esetén a vetés hengerezése ajánlatos, mi által a növények táplálkozását lassítjuk. — S végül a gyomlálás azon munka, mely jó termés elérése ezeljából feltétlenül szükséges.

Ezek azon munkálatok, melyek szerint a buza művelendő: s ha minden gazda figyelembe venné e

szabályokat, nem kellene attól tartania, hogy termelés holdanként 2—3 métermázsára apad, hanem ellenkezőleg a normális termés felül ugyanannyival fokozhatná az eredményt.

Apróságok.

Megkülönböztetetés.

- Testvérek vagytok, ugyebár, kicsikém?
- Oh, nem, ikrek vagyunk!

*

Kaszárnyában.

Na, rajta, rajta, aki adta ujoncza. Hát nincs bátorságod a lóra kapni?

— Bátorságom van, jelentem aláson csak kurázsím nincs.

*

Otthon.

Aranka: Édes mama, hol lakik az isten?

Anya: A menyben.

Aranka: És az isten néni?

Anya: Az istennek, kicsikém, nincs felesége.

Atya (magában): Persze: Különben vége lenne a menyei életnek.

*

Mai eselőd.

Nagysága: Mit látok, maga ugyanolyan ruhát csináltatott, mint én?

Szobaleány: De én ki is fizettem.

*

Sziklás talaj.

Tanító (hosszabb beszéd végeztével): Megmagyaráztam, hogy mily istenellenes dolog a bosszúállás. Már most mit tennétek, ha valami gonosz fiu megütne benneteket?

Az egész osztály (egyhangulag): Visszaütjük.

*

Hiuság.

— Sir a kis leány.

— Mi bajod? kérdi barátját.

— A kedvesem elhagyott.

— Oh, ezek a férfiak! . . . De hiszen azt emlegetted, hogy szakítani fogsz vele . . .

— No igen, de szerettem volna megelőzni.

*

Két feleség.

— Atya kérde a fiától, a ki kévéssel azelőtt házasodott:

— Hogy van a feleséged?

— Köszönöm, jól . . . Hát a tied?

Idegenek forgalma.

Szeptember 15-től szeptember 24-ig.

— **Millenium szálló:** Hajos Gyula utazó Budapest. Izirer Elemér ügynök Kolozsvár. Schwarz Izrael kereskedő Brassó. Jovánú Krváni mérnök Románia. Negroponte földbirtokos Románia.

— **Nemzeti szálló:** Paszthoi Ákos mérnök Kolozsvár. Hann Zsigmond kereskedő Budapest. Gr. Horváth Lajos ügyvéd S.-Szt.-György. Lóvy Antal hivatalnok Barátos. Stern Hugó hivatalnok Barátos. Czink Károly biztosító ügynök Brassó. Szabó Károly főmérnök S.-Szt.-György. Glük Sámuel utazó Budapest. Kun Fülöp főmérnök Kolozsvár. Kelemen Lajos tisztügyész S.-Szt.-György. Rác Antal posta- és táv. kerül. biztos Kolozsvár. Ballenberger utazó Prága. Mandel Zsigmond utazó Bécs. Constantin H. kapitány Jarat (Románia). Léderer Emil utazó Prága. Wavreok József kereskedő Bécs.

Sz. 21431
1897.

Árlejtési hirdetmény.

Az alábbi 1898. évi szükségleteknek vállalkozás utáni biztosítása végett folyó évi október hó 16-án d. e. 9 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt ajánlati tárgyalás fog megtartani.

1) A vármegyei „Ferencz József” nevet viselő központi beteg és azok ápolóinak kiszolgáltatandó étadagok.

2) Valamint ugyanazoknak szükségeltető 40, 160, 315, 630 grammos zsemleadagok szállítása iránt.

3) Háromszékvármegye központi és árvaszéki irodái részére 480 köbméter és vármegyei „Ferencz József” nevet viselő központi részére 200 köbméter, összesen 680 köbméter (bűkkgyertyán) tűzifa szállítása iránt.

4) A vármegyei központi és árvaszéki irodákhoz szükségeltető mindenféle irodai szerek szállítása iránt.

5) A vármegyei központi és árvaszéki irodákhoz szükséges (tisztázó fehér fogalmi miniszter, nagy és kisebb csomagoló) papir szállítása iránt.

6) A vármegyei központi és árvaszéki irodákhoz szükséges mindenféle, úgy tömött mint rovatos nyomtatványok szállításának biztosítása iránt. A nyomtatványokra nézve jelölendő lesz a papir nagysága, súlya, mennyibe jön az első 100 példány s mennyibe a következő százankénti példányok. A nyomtatvány szükségletét illetően a vállalatidő határvé fog terjedni s így az ajánlatok ehhez mérten állítandók össze.

7) A vármegye központi hivatala, a járási szolgabírói hivatalok és a me-

gyei árvaszékek részére szükséges könyvkötői munkák biztosítása iránt.

Az elősorolt vállalatok biztosítása végett az 1. pont alatti kórház élelmezésre beadandó zárt ajánlatához 100 frt óvadék melléklendő, ezenkívül az első havi kereseti összeg évzártaig tartatik.

A 2. 3. 4. 5. pont alatt elősorolt szükségletek biztosítására 50—50 frt óvadék letétele állapittatik meg, mely készpénzben vagy óvadékképes érték-papirokban lesz a zárt ajánlatához csatolandó.

A 6. pont alatti nyomtatvány szükséglet biztosítására, az óvadék 100 frtban van megállapítva, mely készpénzben vagy óvadékképes érték-papirban csatolandó a zárt ajánlatához.

A 7. pont alatti könyvkötői munkák biztosítására óvadékkul 25 frt van megállapítva, mely készpénzben vagy óvadékképes érték-papirban csatolandó a zárt ajánlatához.

Az irodaiszerek és papírnemek mindenikéből egy-egy minta darab lesz melléklendő.

Ha Sepsi-Szentgyörgy város területén kívül lakó vállalkozók által is tétetik ajánlat valamely tárgyra, ide vonatkozólag megjegyzendőnek találattott, miszerint vállalkozók a szállítást saját költségükön tartoznak teljesíteni — úgy, hogy az illető tárgyaknak a vármegye házához történt szállítása után, csak is az ajánlatban jelzett ár lesz fizetendő, — s a mennyiben ily költség merülne fel, vállalkozó köteles megtérni, hogy a kifizetendő összegből levonassék.

A nyomtatványokra vonatkozó feltételek a vármegyei főszámvévonél megtekinthetők s már előlegesen alá is irandók.

S.-Szentgyörgyön, 1897. évi szeptember hó 20-án.

Alispáni helyett:
1—3 (165) Szentiványi Miklós,
főjegyző.

Aki egy olvasó és mégis kitűnő

budapesti ujságot akar olvasni, az rendelje meg bármely postahivatal útján a naponként 12—24 oldalnyi terjedelemben megjelenő

BUDAPEST

képes politikai napilapot

Hetenként egy élelmezési-melléklettel, állandóan kitűnő tárczákkal és érdekesítő regényekkel; a napi események gyors és részletes ismertetése és megbízható napi jelentés a gabona, valamint egyéb üzleti cikkek áráiról.

A „BUDAPEST” az összes lapok között legnagyobb mennyiségben jelenik meg, a mi azt bizonyítja, hogy úgy irányja mint tartalma mindenütt közkezdveltségnek örvendő.

45,000—50,000 példány,

sőt fontosabb eseményeknél még több példányban nyomtatik.

Kedvezmények: újkör minden előfizető egy szép naptárt kap ingyen, hetenként pedig egy sorsjegyet és értékes könyvek sorsoltnak ki.

Előfizetési árak:

Helyben

Egész évre 10 frt — kr.

Fél évre 5 frt — kr.

Negyedévre 2 frt 50 kr.

Egy hóra — frt 85 kr.

Vidékre

Egész évre 12 frt

Fél évre 6 frt

Negyedévre 3 frt

Egy hóra 1 frt

Mutatványosokat kívánatra ingyen és bérmentve küld.

a „Budapest” kiadóhivatala

Budapest, Sarkantyus-utca 3. sz.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelytől

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toleto-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 23 rugós matráccezel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(89 19—100)

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg. 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé)	11.14	1.01	
Földvár	5.58	8.12			11.41	1.35	
Mogyorós	6.17	8.47		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Apáca	6.36	9.01			1.55	3.38	8.06
Köpecz	6.55	9.19		Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Ágostonfalva	7.02	9.25		Kocsárd (vend., elágazás Maros-	2.56	4.33	
Alsó-Rákos	7.19	9.41		Vásárhely felé)	3.06	4.43	
Homoród	7.45	10.03			3.37	5.12	
Kacsa	8.02	10.16		Gyéras (elágazás Torda felé)	3.47	5.18	
Bene	8.23	10.36			5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51		Kolozsvár (vendéglő)	este 6.13	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16			8.—	11.17	2.30
.	9.35	11.33		Nagy-Várad (vendéglő)	11.04	d. e. 11.32	2.37
Segesvár (vendéglő)	9.42	11.40			regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.04

Kézdi-Vásárhely—brassói vasút.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.56 délelőtt	10.35 délután	2.37	Brassó	ind. reggel	5.20
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Eresztevény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
.	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztevény	7.07	11.17	4.49
Kilyen	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54		7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Barátos	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Kovácsna	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Páva-Zabola	8.31	1.19	6.03
Brassó	8.15	1.46	7.12	Imecsfalva	8.45	1.37	este 6.27
.				Kézdi-Vásárhely			

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen